

MILJØ brevkassen

Har du det enten for koldt eller for va

Af Vivian Plesner

Miljøbrevkassen har modtaget et spørgsmål om indeklimaet i de laboratoriebyggerier, som er præget af meget glas. Nogle laboratorier og kontorer har en temperatur på over 30 grader på de almindelige sommerdage og meget højere på de rigtig varme. Kan man gøre noget ved det? Ifølge Arbejdstilsynet bør

Her HK huset i København, med de udvendige persiener.

temperaturen på arbejdspladsen ligge mellem 18 og 25 grader. Langt de fleste undersøgelser viser, at den optimale temperatur er 21-22 grader. Temperaturen ved stillesiddende arbejde og normale klima- og arbejdsforhold må ikke overstige 25 grader i henhold til lovgivningen.

Problemer med høje temperaturer er almindelige om sommeren. "De fleste henvendelser Arbejdstilsynet får i forbindelse med varmeproblemer kommer, når der pludselig bliver meget varmt", fortæller Finn Gamél fra Arbejdstilsynet. Han mener også, at de nye glasbygninger kan have ulemper i forhold til indeklimaet og varme. Ifølge www.arbejdsmiljoviden.dk, oplever man i bygninger med store glasfacader ofte, at der kan være kuldefald fra store glaspartier om vinteren. Ligeledes kan

kuldeproblemer i moderne byggerier være resultatet af manglende service på ventilationsanlæg eller aircondition, som køler for meget.

Luftkvalitet

Finn Gamél påpeger, at der ved kraftig varme opleves en betydelig dårligere luftkvalitet. Hvis det er over 23 grader udenfor, giver det ikke meget køling at ventilere. I disse situationer kan man med fordel gøre brug af natkøling. Natkøling kan bruges til at sænke temperaturen om natten, f.eks. med naturlig ventilation. Det fungerer dog ikke i de yderst sjældne tropenætter. Finn Gamél påpeger afslutningsvis, at afskærmning er et meget vigtigt redskab ved varmegener. Hvis man kan afskærme vinduer udefra, vil man undgå for store opvedninger af arbejdspladser. Har man ikke den mulighed, kan indvendig afskærmning tage op til 50% af varmen (f.eks. tætte hvide gardiner). Lige nu efter en stærk kuldeperiode, kan det være svært at huske, at vi har haft hedebløge. men når

Miljøbrevkassen

Redaktionen består af brevkasseredaktørerne Jørgen Stage Johansen og Vivian Plesner samt faglig sekretær Jens Klingenberg Rasmussen. Alle medlemmer er velkomne til at indsende spørgsmål eller foreslå emner til uddybelse i LABORANTEN. Skriv til miljoebrevkassen@dl-f.dk. Miljøbrevkassen svarer altid direkte tilbage til medlemmet, og efter aftale med medlemmet bruges emnet muligvis til artikler i LABORANTEN. Spørgeren er anonym i LABORANTEN.

rmt på jobbet?

det sker, har Arbejdstilsynet beskrevet nedenstående praksis: Ved varme- eller hedebølge skal der gives pauser ved lavere temperaturer end de ovenfor angivne. Pauser skal gives i lokaler /udendørs, hvor temperaturen er lavere end i det lokale, som

Definationer på varme- og hedebølge

• Varmebølge

Midlet af de højeste registreret temperaturer målt over tre sammenhængende dage skal overstige 25 °C.

• Hedebølge

Midlet af de højeste registreret temperaturer målt over tre sammenhængende dage skal overstige 28 °C.

• Landsdækkende varme- og hedebølge

>50% af Danmarks areal opfylder ovenstående betingelser.

• Regional varme- og hedebølge

>50% af regionens areal opfylder ovenstående betingelser.

Kilde: DMI

personen skal have pause fra. Påklædningen bør være let. Hvis den ansatte, skal bære kittel, kan det medføre, at pauserne skal forlænges.

Det er særlig vigtigt, at der er adgang til rigeligt frisk drikkevand.

Der skal endvidere tages hensyn til risikogrupper (gravide, ældre, hjerte/lungesygte). Det kan være påkrævet, at de gives pauser af længere varighed eller eventuelt slet ikke udsættes for høje temperaturer. I tvivlstilfælde kan en læge rådspørges. Ved symptomer på varmeudmattelse (svimmelhed, kvalme, synsforstyrrelser, hovedpine) skal personen straks hjælpes til køligere omgivelser og gives rigeligt at drikke.

Særlige laboratoriers forhold kan medføre en stigning i temperaturen på grund af kraftig varmestråling, f.eks. fra varmeovne, vandbade og inkubatorer. De ansatte skal beskyttes mod strålevarme med egnede foranstaltninger. Det kan f.eks. være: indkapsling af maskinen/ovnen, afskærmning/isolering af arbejdsprocessen fra arbejdsplad-

HVAD KAN DU SELV GØRE FOR AT FORBEDRE TEMPERATUREN INDENDØRS:

- Find et andet sted at være til møder. Hold møde udenfor, put løst papir i skuffen og luft effektivt ud imens.
- **Det skal dog præciseres, at åbne vinduer ikke duer i laboratorier – så fungerer ventilationen slet ikke!**
- Er det muligt at skærme af for solen, så gør det, INDEN solen kommer på.
- Østvendte vinduer skærmes af, inden du går hjem. Halvdelen af varmen kommer ind inden kl. 8 om morgenen. Er udendørs afskærmning ikke mulig, så rul gardiner eller persienner for.
- Luft ud om natten eller tidligt om morgenen, hvis det er muligt. Da er luften ude køligst og udluftningen mere effektiv.
- Flyt teknisk udstyr til et rum, der ikke bruges til ophold.
- Brug standby funktioner på apparater, der ikke bruges løbende.

Fortsættes næste side

Fortsat ...

- Brug computerens energisparefunktion og sluk for den, når den ikke er i brug.
- Få de sidste glødepærer skiftet ud med sparepærer og sluk for lyset, når det kan undværes.
- Drik masser af vand og tag let og luftigt tøj på.
- Overvej, om belysningen kan deles op i grupper, så noget kan slukkes ved behov.
- Varmebade og andet elektronisk udstyr i laboratoriet afgiver meget varme. Overvej, om det er nødvendigt, at al udstyret er tændt eller om noget kan slukkes i perioder?
- Hvis tagkonstruktionen er dårligt isoleret, kan loftet blive meget varmt. Få undersøgt, om loftet er tilstrækkeligt isoleret.
- Der kan også komme meget varme ind gennem ovenlysvinduer uden afskærmning. Men husk, at der er krav om dagslystilgang.

sen eller tilførsel af kølet luft til arbejdspladsen.

Lange laboratorier eller storrumskontorer kan være svære at lufte ud, hvis der ikke er døre eller vinduer i begge ender. Det kan være nødvendigt at lave ekstra vinduer eller trækkanaler. I det hele taget er det vigtigt at samarbejde om at holde temperaturen indenfor normalområdet, og lave aftaler kollegaerne imellem, om hvem og hvornår der luftes ud, hvem der sørger for mørklægning af den østvendte side om eftermiddagen, og få aftalt i arbejdsmiljøorganisationen, hvilke retningslinjer for natkøling der skal være hos jer.

Flere fluer i et smæk

Finn Gamél fortalte også, at han for få år siden lavede en rundspørge til Arbejdstilsynets callcenter. Det viste, at der ikke kommer specielt mange henvendelser fra folk, der har varmeproblemer i de nye glashuse.

Samtidig kan han ikke udelukke, at der er givet påbud for ikke at overholde reglerne om, at temperaturen skal være under 25 grader generelt på laboratoriarbejdspladser. De bygningsmæssige problemer, som forårsager kulde på arbejdspladsen om vinteren, er ofte de samme, som er skyld i overophedning i de varme sommerperioder. Ved at udbedre de bygningsmæssige problemer, som er skyld i kuldeproblemerne, bliver der også mulighed for at få en bedre indetemperatur om sommeren. Ligeledes nedsættes driftsomkostninger til opvarmning, hvilket reelt betyder, at det er investeringer, som tjener sig selv hjem på sigt. For ikke at tale om det forbedrede arbejdsmiljø for alle. Så brug arbejdsmiljøorganisationen til at sætte indeklimaet på dagsordenen, og få lavet nogle aftaler, inden solen igen varmer os op.

REFERENCER

- <http://arbejdstilsynet.dk/da/regler/at-vejledninger-mv/arbejd>
- http://www.indeklimaportalen.dk/Indeklima/Temperatur_og_traek/Kulde.aspx
- Finn Gamél, Arbejdstilsynet
- <http://www.barhandel.dk/Default.aspx?ID=7168>